

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5451/2539

นาย วิชัย ฉัตรตรัสตรัย โจทก์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ร้อง นาง อัญชปี กองอำนวยการสุข ผู้คัดค้าน
ทางหุ้นส่วนจำกัด พงษ์ประเสริฐฮาร์ดแวร์ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 145, ป.วิ.พ. มาตรา 271, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 114, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.
2483 มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 137

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งพิทักษ์เด็ดขาดของจำเลยแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมการจำนองและการโอนที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยกับผู้คัดค้านซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ร้องที่จะต้องกระทำในคดีล้มละลายเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เข้ามาชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายการกระทำของผู้ร้องจึงมิใช่กระทำการแทนจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้และการขอเพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทก็ปรากฏว่าเป็นกรณีพิพาทกันระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านเท่านั้นซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่โดยเฉพาะของผู้ร้องจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 เพื่อที่จะติดตามเอาทรัพย์สินที่เคยเป็นของจำเลยกลับคืนเข้ากองทรัพย์สินของจำเลยเพื่อจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้เมื่อศาลได้ยกเลิกการล้มละลายผู้ร้องก็หมดอำนาจที่จะเก็บรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้อีกต่อไปแม้ว่าจำเลยหลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายแล้วก็ตามจำเลยก็ไม่มีสิทธิขอให้บังคับในคดีที่ผู้ร้องร้องขอให้เพิกถอนการโอนและการจำนองให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอนที่ดินพิพาทปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ คำพิพากษาที่ให้เพิกถอนการโอนและการจำนองมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความคือระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านเมื่อการยกเลิกการล้มละลายมีผลทำให้ผู้ร้องหมดอำนาจที่จะรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยแล้วก็มีผลทำให้ผู้ร้องไม่สามารถบังคับคดีต่อไปได้หาใช่เป็นเรื่องการยกเลิกการล้มละลายจะเป็นการลบล้างคำพิพากษาหรือไม่

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2530 โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองขอให้ล้มละลาย ต่อมาเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2530 ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 2 เด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยที่ 2 ล้มละลายเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2531 ขึ้นรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สิน ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการจำนองและการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 35195 ถึง 35200, 35206 และ 66562 ระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน คดีถึงที่สุดโดยศาลฎีกาพิพากษาให้เพิกถอนเฉพาะการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 35195 ถึง 35200, 35206 และ 66562 ระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้านและให้กลับไปจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้ผู้คัดค้านตามเดิมหรือผู้ร้องจะเลือกชำระเงินกู้ 500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี แก่ผู้คัดค้านในฐานะผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้มีประกันแทนการจดทะเบียนจำนองก็ได้หากไม่สามารถโอนที่ดินกลับมาเป็นของจำเลยที่ 2 ให้ผู้คัดค้านใช้ราคาที่ดิน 1,214,500 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการโอนจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยหักหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยดังกล่าวในฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันได้ในระหว่างผู้ร้องดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ซึ่งยื่นคำขอรับ

ชำระหนี้ในคดีนี้เพียงรายเดียวได้ยื่นคำร้องขอถอนคำขอรับชำระหนี้ ผู้ร้องได้มีคำสั่งอนุญาตและ
ได้รายงานต่อศาลชั้นต้นขอให้มีการยกเลิกการล้มละลายของจำเลยที่ 2 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้
ยกเลิกการล้มละลายของจำเลยที่ 2 ตามมาตรา 135(2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483
เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2536 จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องว่า เมื่อผู้ร้องได้ขอให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่ง
แก่ผู้คัดค้านให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ให้ผู้คัดค้านจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทคืนแก่
จำเลยที่ 2 แล้ว จึงเป็นอันว่าจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้ง 8 โฉนด ตาม
คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายแก่จำเลยที่ 2 ก็ไม่กระทบถึงการใดที่
ศาลหรือผู้ร้องที่ได้กระทำไปแล้วจำเลยที่ 2 ย่อมมีสิทธิขอให้ศาลบังคับผู้คัดค้านปฏิบัติตาม
คำพิพากษาศาลฎีกา ขอให้มีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขาบางขุนเทียน ออก
ใบแทนโฉนดที่ดินพิพาทแล้วจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์แก่จำเลยที่ 2 ตามคำพิพากษาศาลฎีกา
ต่อไป ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องแต่ผู้เดียวมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ 2
เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลในคดีนี้จึงสิ้นสุดลง
คำพิพากษาที่ให้เพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทตามที่ผู้ร้องร้องขอก็ไม่มีผลบังคับ คำร้องของจำเลยที่
2 ที่ขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นการขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี
ล้มละลายต่อไปจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว เห็นว่า
คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเป็นการร้องขอให้เพิกถอนอันเป็นการจัดการทรัพย์สินของจำเลยที่
2 เพื่อรวบรวมมาแบ่งแก่เจ้าหนี้ซึ่งเป็นอำนาจของผู้ร้องโดยเฉพาะและเป็นการกระทำในฐานะแทน
เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ใช่กระทำการแทนจำเลยที่ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเป็น
อำนาจและหน้าที่ของผู้ร้อง เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายอำนาจในการบังคับคดีตาม
คำพิพากษาศาลฎีกาของผู้ร้องจึงหมดไปจำเลยที่ 2 ไม่มีสิทธิร้องขอบังคับให้ผู้คัดค้านปฏิบัติตาม
คำพิพากษาศาลฎีกา ให้ยกคำร้องของจำเลยที่ 2 จำเลย ที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืน
จำเลย ที่ 2 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 2 ว่า จำเลยที่ 2
จะขอให้บังคับให้ผู้คัดค้านจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 35195 ถึง 35200, 35206
และ 66562 รวม 8 โฉนด ให้แก่จำเลยที่ 2 ตามคำร้องได้หรือไม่ จำเลยที่ 2 ฎีกาว่าโดยผลแห่ง
คำพิพากษาศาลฎีกายังมีผลใช้บังคับอยู่ เนื่องด้วยจำเลยที่ 2 มีความผูกพันเป็นคู่ความในคดีด้วย
และที่ดินพิพาททั้ง 8 โฉนดเป็นทรัพย์สินที่ผู้ร้องได้รวบรวมกลับมาเป็นของจำเลยที่ 2 ตาม
คำพิพากษาศาลฎีกา เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายผู้ร้องหมดอำนาจหน้าที่ จำเลยที่ 2
ย่อมมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปด้วยตนเองได้ มิใช่จำเลยที่
2 กระทำการแทนผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พิเคราะห์แล้วหลังจากศาลชั้นต้นได้มี
คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของจำเลยที่ 2 แล้ว ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรม
จำนองและการโอนที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ร้อง
ที่จะต้องกระทำในคดีล้มละลายเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้นำมาชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลาย
การกระทำของผู้ร้องจึงมิใช่กระทำการแทนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้และการขอเพิกถอนการโอน
ที่ดินพิพาท ก็ปรากฏว่าเป็นกรณีพิพาทกันระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจและ
หน้าที่โดยเฉพาะของผู้ร้องจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 เพื่อที่จะ
ติดตามเอาทรัพย์สินที่เคยเป็นของจำเลยที่ 2 กลับคืนเข้ากองทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เพื่อจัดการ
แบ่งในระหว่างเจ้าหนี้นั้นเมื่อศาลได้ยกเลิกการล้มละลาย ผู้ร้องก็หมดอำนาจที่จะเก็บรวบรวม
ทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ต่อไปเหตุนี้แม้ว่าจำเลยที่ 2 หลุดพ้นจากการ

เป็นบุคคลล้มละลายแล้วก็ตาม จำเลยที่ 2 ก็ไม่มีสิทธิขอให้บังคับในคดีที่ผู้ร้องร้องขอให้เพิกถอนการโอนและการจำนองให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอนที่ดินพิพาททั้ง 8 โฉนดปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาได้ที่ผู้ร้องฎีกาว่า การยกเลิกการล้มละลายไม่เป็นการลบล้างคำพิพากษาศาลฎีกานั้น เห็นว่า คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความคือระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้าน เมื่อการยกเลิกการล้มละลายมีผลทำให้ผู้ร้องหมดอำนาจที่จะรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 แล้ว ก็มิผลทำให้ผู้ร้องไม่สามารถบังคับคดีต่อไปได้ หากใช้เป็นเรื่องการยกเลิกการล้มละลายจะเป็นการลบล้างคำพิพากษาศาลฎีกาหรือไม่ ส่วนข้อฎีกาของจำเลยที่ 2 ที่ว่าผู้คัดค้านกระทำการไม่สุจริต โดยสมคบกับเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ให้ถอนคำขอรับชำระหนี้แล้วให้ผู้ร้องรายงานศาลสั่งยกเลิกการล้มละลายเพื่อไม่ให้มีการบังคับคดีแก่ผู้คัดค้านนั้น เห็นว่าก่อนที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะฟ้องจำเลยที่ 2 ขอให้ล้มละลายปรากฏว่าจำเลยที่ 2 ทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองที่ดินพิพาทให้ผู้คัดค้าน พร้อมกับทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้คัดค้านมีสิทธิรับโอนที่ดินพิพาท เพื่อเป็นการชำระหนี้จำนองได้อยู่แล้วครั้นถูกผู้ร้องขอให้เพิกถอนการโอนและมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนจำเลยที่ 2 กลับฉวยโอกาสอาศัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิพากษาให้เพิกถอนการโอนมาบังคับเอาที่พิพาทคืน การกระทำของจำเลยที่ 2 แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 เองเป็นฝ่ายไม่บริสุทธิ์ใจ ข้อฎีกาของจำเลยที่ 2 ที่อ้างว่า ผู้คัดค้านกับเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์กระทำการไม่สุจริตนั้นฟังไม่ขึ้น ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้นศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน

องค์คณะ

ทวีชัย เจริญบัณฑิต · สมาน เวทวนิจ · บรรเทิง มูลพรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5451/2539>